

MAVRIČNA JUTRA ODREŠITVE

Jutra ... nas vsakič znova rodijo, nam podarijo novi dan, nas podarijo novemu dnevu, nas potisnejo v novi košček življenja, nas znova zbližajo, približajo, nas nekako odrešijo. Vsak dan znova. Mavrična še posebej. Polna svetlob odženejo najprej nočne temine, nato pa še dnevne sivine. Jutra pred novimi dnevi ... ki se trpečim zdijo vsak dan na novo podarjeni. Zlasti njim in zanje se z novim jutrom in dnem rodijo novo upanje, nova volja, novo pričakovanje, nova odrešitev in izvoljenim – nova pesem. S hvaležnostjo, da je lahko tako.

Jutro ... je zato tudi v šesti Mandini pesniški zbirki osrednja beseda ... *introitus vitae*. Ni je sicer v naslovu, je pa mavrično jutro tisto, po čemer nenehno hrepeni, tisto, kar ji bo morda vrnilo ljubezen, sanjano in osrečujočo bližino, smiselno življenje, nesebično darovanje, zagotovo pa samospoznavanje in samouresničevanje. Pa četudi bodo jutranje sanje čez dan kopnele ob vedno novih bolečinah ... Toda Manda zna in zmore prav zaradi trpljenja ceniti srečo, pa naj bo še tako drobna, srečnost, srečevanja, ki ji približujejo druge, bolj ali manj prijetne, bolj ali manj naklonjene, bolj ali manj ljubeče, takšne s kelihi rose ali pelina. O tem molče govorijo pesmi, ki tudi njej na srečo mavrično vzcvetevajo prav iz trpljenja.

Jutra ... so tudi naju zbliževala. Nekoč, davno tega, še v času njenega otroštva in moje mladosti, na pragu življenja torej, sem namreč še študent prihajal učit v Šentviški Zavod mlade rekonvalescente, in bil, kot mi je nedavno tega zašepetala, sonce njenega otroštva, luč duše. V koliko juter sva se od takrat prebudila? Za desetletja jih je bilo. Po dolgih letih naju je usoda znova zbližala, ker je tako hotela poetična duša, ki

sem ji, tako Manda, s prvimi spodbudami razprl pesniške statve, da je z njimi in trpkimi izkušnjami tkala zbirko za zbirko ... Ne mine trenutek, niti hip, da ne bi ti posvetila srca utrip, mi je zapisala ... Tako sva si, čeprav na daljavo, ostala blizu, povezana z ljubeznijo do besednih kristalov življenja, do v besede zgoščenih biserov bolečine, radosti, hrepenenj, upanj, kljubovanj, življenje ljubiteljstva.

Življenje ... je druga osrednja Mandina beseda. Četudi vskozi v boju za zdravje, mu kar naprej poje hvalnice, hvaležna za vsak dan, za vsako minuto, za to, da je še lahko ob tistih, ki jih ima rada. Vsaj še eno jutro, še en dan, še eno noč naj bo tako, upa. Trpljenje in smrt vedno in vsakogar zorita, pomagata znova in znova odpuščati, dopuščati, ljubiti življenje, pa naj bo še tako boleče in neosrečujoče. Sanjati je mogoče tudi podnevi, mavrično-rosne privide, drugačen, boljši svet, bolj zdrav, bolj sončen, takšen, ki zmore iz humusa trpljenja poganjati nove in nove 'bilčice upa', nove pesmi. Prebiram jih v Mandinih dosedanjih zbirkah, odbiram posebno lepe pesniške jagode in iščem prave besede za pripis k Mavrični rosi.

Med brezami (2000)

*Čakala bom ... njega ... zaman, o, kako zaman razprla sem dlan
ni ... Ostalo je stopljeno mesto čustev ... Ni mi bilo žal ... na zidu
spomina, glej, prav vsaka majhna pajčevina pušča sledi ...
kaplja spomina mi znova te vrne ... bil si moj, vse sem dobila. A
zdaj je le še megla. Vsak na svojo pot se bova skrila ... Veter bo-
ža mojo žalost ... Čas ni na moji strani ... Semena tvojih besed
posadim globoko vase ... in na njih drobni biseri solza ... Tvoja
senca, tiha in hladna, mi ne da do sonca ... V roke vzamem tri
bele barve in narišem zimo, spomin, smrt ... Če duša ne bi ime-
la spomina, laže živela bi ... Jutro – ptica ne odleti ... Na belem
bezgu črna ptica rdečo kri išče... Mene nihče ne čaka ...*

Zlate sanje (2004)

Kot da v sonce bi zrl ... košček sonca se mi je zadrhl v srce ... In z njim tvoje ime ... V bistvu bistva sreča skrita ... Se žgem, trepetam in zahtevam. Ter kot taka prvič obstajam ... Ljubezen, si rečem v mavrično neskončnih dneh ... v Ljubezni živiš zlate sanje ... Čez čas tudi tvojega vonja ni. Ostanem negibna v tihi molitvi, z nedosegljivimi sanjami ... Padaš vame, padam vase. V tišini kriče molčim ... Zrasli so okopi, zrasle so stene ... Ne boš me več našel, ne bom več ljubila, kajti – zlomil si mi krila ... Ostre bodice, zadrte v mavrico moje sreče ... Rdeči listi, črno perje, bele breze Duša drhti. Jutro se smehlja. Prizanesljivo ... Dvignem se k Življenju ... kar mi ga je še ostalo ... Zdaj potujem k tebi, da bi mi nežno zatisnila oči ... želim le – še hipec sreče ... Dokončano je. Dozorela sem. In nič več se ne bojim ... Davno sanjane breze se mi smehljajo ... Mi jutro prisega, da sem znova se rodila ...

Pred svitom (2007)

Gluha črnina na dušo seda ... Nočna mora z jutrom ne odide ... Zaprta v samico bolečine ... V vrtincu bolečine skušam preživeti ... in Smrti uiti ... blaznim v nori nemoči ... Nikoli pozabiti. Živeti. Čutiti. Biti ... HOČEM ŽIVETI ... Vsak dan je nova, čudovita melodija ... Včasih človek pač življenje le sanja ... Življenje, življenje to eno samo – pa ga častim vsako zoro, vsak mrak ... verjamem vate. Za naju naj se večno bleščijo kapljice rose, kapljice novega jutra ... živim zate. Zate, edini moj ... sem prebudila se srečna v nov dan in ga s hvaležnostjo zaživela ... Si bil mar le privid?... Si bil mar le senca mojih sanj? Mogoče se znova rodiš z novim dnem ... Čakam. Hrepenim ... Najini senci, pribiti na steni poželenja, se z jutrom

razblinita ... Zavila je deklica svoja pričakovanja, zavila nežna je svoja iskanja v najbolj črno resnico spoznanja, da ni tako, kot misli, kot si želi ... bolečina neizsanjanih sanj ... Nocoj breze jočejo. Nocoj beli metulji čakajo. Nocoj ljudje človeka v sebi iščejo ... Samota. Bog. Ljubezen. Mir ... Pod mavrico nežnosti in miline ... naj te Ljubezen v svoj objem zavije ... Čemu ves denar, hiše in jahte, medtem ko človečnost kot strgane plahte visi odvržena čez črvivi plot popljuvane ljubezni? ... Oropali so te – ljubezni, nežnosti, miru in mladosti ... Na drobnem listu sedim ... pod blatnimi škornji konča svojo pot ...

Ljubim jutra (2009)

Jutranja zarja odpodi demone noči ... umije bolečine sledi ... Črne misli odpodi. Zato ljubim jutra ... Noč se poljublja z jutrom ... Hočem se poljubljati s svežim jutrom ... Vesela ... da živim. Vsako jutro življenje rojeva se na novo ... jutro odpira vrata v nov dan ... Vsako jutro življenje novo srečo ti prinaša, zato ga zaživi, zaživi ga s polnim srcem, saj ne veš, do kdaj ti bo dano ... klanjam se življenju in svobodi ... Vidim mavrico ... Presrečna, da živim ... V življenju ničemur ne moreš uiti ... S spokojnim obrazom strmim v dobroto življenja ... odpuščam si, da sem deležna milosti in radosti življenja ... sprijaznjena z lastno usodo ... Naj nebo pošlje dež in nariše oblake, da nastane mavrica upanja, pod katero končno dočakam srečne dni ... Pogrel si mi premrlo srce, znova lahko bom ljubila. Pobožal si mojo dušo, da laže bremena bom nosila ... Čustva kot frfotavi metulji pisanih barv ... Na vročem kamnu ledena kača na moje korake mirno preži ... Zlomil si mi srce, zledenel kri, razparal dušo in ubil duha. Naenkrat sem padla kot pokošen cvet ... Pregrenak usode je tok ... Ne ruši mojih mostov, težko sem jih gradila. Ne zavračaj moje nežnosti, težko sem si jo dovolila ... ne vidiš več moje predanosti in želje, da večno bi le tebe ljubila ...

Ljubezen v besedah (2012)

Naj dan noben ne mine, ne da bi kaj čarobnega vpisala med spomine ... Naj življenje ti vsak dan ponudi svojo ljubečo dlan ... užila boš vsak trenutek življenja ... naj spremlja vas ljubezen, zdravje in veselje ... sreča naj ob tebi se vsako jutro prebudi ... Naj ti bo življenje kot mavrica ... in še neštete, mavrične dni naj tvoje srce srečno živi ... življenje nenehno ponuja ti svojo dlan, sprejmi jo vsako jutro – za lep dan! ... naj mavrica veselja razprostire se preko tvojega življenja ... sreča mavrična ... Ko na žalostno, razbolelo dušo posije žarek razumevanja, se naredi mavrica. Hvala ti za današnjo mavrico ... novo se življenje nekje odpira ...

Odprem nove strani **Mavrične rose**. Koliko vsega je v njih, koliko ubesedene lepote:

– koliko juter: ... hvaležna zrem v novo jutro, ker mi je dano ... v novo jutro, z roso mavrično ... v nov dan ... Jutro diha mir ... z mirom v srcu življenju sem predana ... Zjutraj se rodi novo upanje ... Nad oblaki je sonce ... Biti sonce drugemu ...! (Četudi so za obzorjem morda težki oblaki in bo dan boleč in bodo Drugi še naprej le zase ...)

– koliko mavrice in rose: ... Kot rosa na duši – da jo osveži, jo umije, da zaživi in zasije ... Razigrane noge boste sredi mavrične rose. Preprosto. Življenje ... Mavrični biseri rose pod bosimi nogami, novo življenje na dlani ... Čuteča ljubezen rose in življenja klic ... Kako mi uspeva, da duša moja pod mavrico prepeva ... Odprte duše mavričnim kapljam se predam ... Kapljice rose na pajčevini sreče. Mavrične rose ... Grem naprej odprtih dlani, ljubeče duše, se novemu dnevu predam, z mirom v duši! (Četudi duša ve, da se rosa hitro osuši, da svetloba hitro potemni, da se tudi pesem ob razboleli duši hitro ožalosti ...)

– koliko življenjaželjnosti in hvaležnosti zanj: ... *Skušam biti tukaj. In zdaj ... častiti življenje ... užiti življenje ... vztrajati ... življenja klic vabi ... Nov dan, nove možnosti, nova pesem duše ... Življenje, ki te prosi, da ga živiš ... O, kako imam to življenje rada. Preprosto. Življenje ... Grem naprej ... življenju predana ... Zahvaljujem se za življenje, ki sem ga smela živeti ... Grem naprej odprtih dlani, ljubeče duše ... in se novemu dnevu predam ljubeče ...!* (Četudi bo znova prepolno trpljenja, bolečin, razočaranj, odhajanj, jalovih hrepenenj, Sizifovih bremen ...)

– koliko želja spoznati, sebe, drugega: ... *so poti in iskanja, so stvari, ki človek jih le sanja ... In zasiješ sočloveku!* (Četudi ostajaš le sam s seboj, tudi sebi nenehna uganka ... četudi drugi brezčutno in sebično ubija z dejanjem, z besedo, s pogledom in zaprtim srcem ... četudi je vse tako prekleto minljivo, mimobežno ...)

– koliko želja po ljubezni: ... *v temi za vekami tvoja podoba ljubeče žari ... Iskati ljubezen v sebi, vzljubiti sebe in druge ... Naj srce ljubi ... V duši ljubezen žari!* (Četudi ve, da se te želje ne izpolnijo, da ostaja ljubezen nedoljubljena, čedalje manj dvoedina, da je človek čedalje manj zmožen in voljan stopiti iz sebe k drugemu, pa čeprav ve, da se k drugemu hodi vedno le po sebe ... po ljubezen ...)

– koliko drobne sreče: ... *Kapljice rose na pajčevini moje sreče ... Odprte duše mavričnim kapljicam se predam ... Poslala bom svojo žalost daleč stran ...!* (Četudi ... potrebno je le znati biti srečen ob drobnih stvareh, ob drobnih rosah, ob krhkih besedah ... odgnati žalost ...)

– koliko sanj: ... *Zjutraj pticam svoje sanje povem ... Sanjam o objemu ... o tvoji dlani ...!* (Četudi se sanje redko uresničijo in že zjutraj obledijo ...).

Res, koliko vsega ... pravo mavrično bogastvo ... koliko posušene rose, votlega upanja, gradov v pesku, jalovih sanj, srečic namesto prave, izpopolnjujoče, zares osrečujoče sreče, ko se hodi od "jaz k ti", ko se spoznava in čuti, ko se skuša doumeti, kaj v resnici pomeni glagol ljubi-ti, ki dopolnjuje in osmišlja svoj temelj, ki je glagol "biti", brez katerega in česar se hitro zveriži v (samo)uničujoči "ubiti" ... Ena sama razpetost na križ življenja torej. Raznihanost od teme v mavrično svetlobo ... En sam beg v apoteozo življenju, četudi trdemu, neizprosnemu, ne-srečnemu, ne-smilečnemu, bolečemu, ne-nehno jemajočemu ... En sam beg v novo, mavrično jutro, v nove sanje, kajti ... morda se z novim jutrom vendarle rodi lepši, svetlejši, sanjani dan, poln mavrične sreče – iz vsega pa nove mavrične besede. Zato ostaja življenje eno samo veliko pričakovanje, eno samo boleče hrepenenje. *Hvaležna zrem v novo jutro, ker mi je dano.* Ostaja eno samo veliko upanje, da bo nov dan sončnejši, da bo Človek končno postal – Človek sonce. *Biti sonce drugemu.* Zato se Manda veseli mavričnosti dneva ... pa četudi bodo nekatere barve temne, ne zgolj srečenosne ...

Za svojo novo zbirko je izbrala besede, ki znova sporočajo eno samo veliko željo po življenju, sreči, ljubezni, miru in seveda, seveda – po zdravju, ki ga je, žal, potrebno vsak dan znova loviti. So sad upanja, da bodo v novem dnevu morda Drugi bolj mavrični, da bo morda kdo ali kaj vendarle vir sreče in ljubezni, da bo manj bolečine in obupa, da bo več tistih, ki zmorejo začutiti boleča hrepenenja in pričarati mavrične radosti. Kljub bolečinam in bivanjskim stiskam ostaja hvaležna za življenje, ga zmore častiti, slaviti, ga jemati, ljubiti, hvaliti, uživati, upesniti. *O, kako imam rada to življenje. Preprosto. Življenje.* Kajti le v življenju se lahko ljubi, se dogodi veliki čudež – Ljubezen ... *dihajva ljubezen.* Ljubiva,

molče kričijo tudi Mandini novi verzi, iščiva Človeka drug v drugem, iščiva Ljubezen. Ni več dosti časa. Kajti življenje je minljivo in nenehno jemlje, jemlje ...

Zato: Posediva še malo na soncu – in dihajva ljubezen ...

mag. Marjan Štrancar|